ТЫЗЭКЪОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Макъ

Голос адыга

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкІы

№ 14 (21743)

2019-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 29-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

къыхэтыутыгъэхэр ыкІи нэмыкІ къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Іоф зыдашІэн фэе лъэныкъохэр агъэнэфагъэх

Адыгэ Республикэм хэгъэгу кІоцІ Іофхэмкіэ и Министерствэ иколлегие игъэкІотыгъэ зэхэсыгъоу тыгъуасэ иІагъэм къулыкъум 2018-рэ илъэсым Іофэу ышІагъэм изэфэхьысыжьэхэр щашІыгъэх ыкІи къихьэгъэ илъэсым иапэрэ мэзих телъытэгъэ пшъэрылъхэр агъэнэфагъэх. Зэхэсыгъом иІофшІэн хэлэжьагъэх Адыгеим и ЛІышъхьэу Къумпіыл Мурат, УФ-м хэгъэгу кІоцІ Іофхэмкіэ иминистрэ игуадзэу Виталий Шуликэ, республикэм ихэбзэухъумэкІо къулыкъухэм япащэхэр, нэмыкІхэри.

Іофтхьабзэм Къумпіыл Мурат пэублэ псалъэ къыщишІызэ, блэкІыгъэ илъэсым министерствэм Іофышхо зэрэзэшІуихыгъэр къыІуагъ, ащкІэ зипшъэрылъхэр щытхъу хэлъэу зыгъэцэкІэгъэ полициемикъулыкъушІэхэм рэзэныгъэ гущыІэхэр апигъохыгъэх. Нэмыкі субъектхэм ягъэпшагъэмэ, Адыгеим щызэрахьэхэрэ бзэджэшІагъэхэм япчъагъэ зэрэмакІэр, а къэгъэлъэгъонымкІэ шъолъыр анахь дэгъухэм ясатырэ зэрэхэтыр хигъэунэфыкІыгъ. Ведомствэм лъэныкъуабэмкІэ къэгъэлъэгъонхэу иІэхэр нахьышІу зэрэхъугъэхэм ишІуагъэкІэ пшъэрылъхэр зэрифэшъуашэу зэшІохыгъэ хъугъэх. ГущыІэм пае, тыгъоным, бзэджэшІэгъэ хьылъэхэм ыкІи хьылъэ дэдэхэм япхыгъэ хэбзэукъоныгъэу зэхафын алъэкІыгъэр нахьыб. ХъункІэным, ешъуагъэхэу е наркотик агъэфедагъэу зэрахьагъэхэ бзэджэшІагъэхэм япчъагъи нахь макІэ хъугъэ.

***— ТэркІэ анахь мэхьанэшхо зиІэхэ къэгъэлъэгъонхэм ащыщ зыныбжь имыкъугъэхэм зэрахьагъэхэ бзэджэшІагъэм япчъагъэ процент 35-рэ фэдизкІэ къызэреІыхыгъэр. Ар дгъэпытэн, Іэтахъохэр бзэджэшІэ купхэм ахэщагъэхэ мыхъунхэм, ащ фытегъэпсыхьагъэхэ пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэхэр гъэлъэшыгъэнхэм тапэкІи тынаІэ атедгъэтын фае. Блэкіыгъэ илъэсым изэфэхьысыжьхэм къызэрагъэлъагъорэмкІэ, общественнэ чІыпІэхэм ащызэрахьагъэхэ бзэджэшІагъэхэм япчъагъэ нахь макІэ хъугъэ. Ащ епхыгъэ Іофшіэным шІуагъэ къытэу зэхэщагъэ зэрэхъугъэм ишыхьат 2018-рэ илъэсым къэралыгъом ипащэ ихэдзынхэр щынэгъончъэу шъолъырым зэрэщырекІокІыгъэхэр. Полициемыкіи нэмыкІ хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм яІо зэхэлъэу Іоф зэрэзэдашІагъэм къыхэкІэу общественнэ рэхьатныгъэр укъуагъэ хъугъэп, ащи мэхьанэшхо иІ,* — къыІуагъ Къумпіыл Мурат.

Гъэхъагъэхэу щыІэхэм адакІоу, щыкІагъэхэу ведомствэм ыпашъхьэ щытхэми АР-м и ЛІышъхьэ къащыуцугъ.

(ИкІэух я 2-рэ н. ит).

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Іоф зэрэзэдашІэщтым тегущыІагъэх

Урысые Федерацием хэгъэгу кІоцІ Іофхэмкіэ иминистрэ игуадзэу Виталий Шуликэ Адыгеим къэкІуагъ. Адыгэ Республикэм и МВД иколлегие изэхэсыгъо хэлэжьэнхэм ыпэкІэ республикэм и ЛІышъхьэу Къумпіыл Муратрэ полициемигенерал-майорэу Виталий Шуликэрэ Адыгэ Республикэм и Правительствэ зычІэт унэм зэІукІэгъу щызэдыряІагъ.

Адыгеим рэхьатныгъэмрэ щынэгъончъагъэмрэ къыщыухъумэгъэнхэмкІэ республикэ хэбзэ Іэшъхьэтетхэмрэ полициемрэ зэдэлэжьэныгъэ зэрэзэдыряІэщтым епхыгъэ Іофыгъохэм ахэр атегущыІагъэх.

«Адыгеир хэгъэгум ишъолъыр анахь рэхьатхэм ащыщ, цІыфхэм щынэгъончъагъэ яІэным мыщ лъэшэу тынаІэ щытетэгъэты. Республикэм бзэджэшІагъэу щызэрахьэрэр бэп. Зэлъыпытэу мэфищэ тхьамыкІагъо гори къэмыхъугъэу, бзэджэшІагъи зэрамыхьагъэу бэмышІэу агъэунэфыгъ. АщкІэ зишІуагъэ къакІорэр республикэм иполицейскэхэм зэдырагъаштэзэ Іоф зэрашІэрэр ары», — къыхигъэщыгъ Къумпіыл Мурат.

Урысые Федерацием хэгъэгу кІоцІ Іофхэмкіэ иминистрэ игуадзэ республикэ гъэцэкІэкІо хабзэмрэ Адыгэ Республикэм и МВД-рэ азыфагу зэдэлэжьэныгъэ дэгъу зэрилъыр къыІуагъ, зигугъу къэтшІыгъэ ведомствэм иІофхэр дэгъоу зэхищэхэу ылъытагъ. Ащ фэгъэхьыгъэу нахь игъэкІотыгъэу коллегием изэхэсыгъо къыщаІощт.

Республикэм иобщественнэ-политикэ Іофхэм язытет зыфэдэщтыр бэкІэ зэлъытыгъэр полицейскэхэм яІофшІакІ ары. Республикэм иІофхэр зыпкъ зэритхэм, цІыфхэм щынэгъончъагъэ зэряІэм дэгъоу къеушыхьаты республикэм и МВД иІофшІэхэм якъулыкъу дэгъоу зэрэзэхащэрэр», — къыхигъэщыгъ Виталий Шуликэ.

ЗэІукІэгъум илъэхъан джащ фэдэу Адыгеим и МВД мылъку къызэрэфыхагъэкІыщтым, ведомствэр мылъкукІи, техникэкІи нахьышІоу зэтегъэпсыхьэгъэным япхыгъэ Іофыгъохэри къыщаІэтыгъэх. Виталий Шуликэ республикэм иІофхэм язытет зыщигъэгъозэн, Адыгеим и МВД икъулыкъу заулэмэ ащыІэн имурад.

Къумпіыл Мурат Урысые Федерацием и МВД иІэшъхьэтетхэм республикэм анаІэ къызэрэтырагъэтырэм фэшІ зэрафэразэр, республикэм щынэгъончъагъэр къыщыухъумэгъэнымкІэ республикэ хэбзэ Іэшъхьэтетхэр Адыгеим и МВД тапэкІи Іэпыіэгъу зэрэфэхъущтхэр, программэхэмрэ Іофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэмрэ ягъэцэкІэн зэрэлъагъэкІотэщтыр къыІуагъ. Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, муниципалитетхэм къащегъэжьагъэу тыдэрэ чІыпІи ахэм ягъэцэкІэн лъэшэу анаІэ щатырагъэтыщт.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

Іоф зыдашІэн фэе лъэныкъохэр агъэнэфагъэх

(ИкІэух).

Анахьэу ынаІэ зытыридзагъэр Интернетым иамалхэр къызфагъэфедэхэзэ хэбзэнчъэу наркотикхэр къезыгъэкІокІыхэрэм, зыщэхэрэм апэшІуекІогъэныр ары. Мы Іофыгъом ыгъэгумэкІыхэу цІыфхэм пчъагъэрэ закъызэрафагъазэрэр хигъэунэфыкІыгъ. Ау мы лъэныкъомкІэ ведомствэм ипшъэрылъхэр зэригъэцакІэхэрэм уигъэрэзэпэнэу щытэп, арышъ, мыщкІэ ІофшІэныр нахь гъэлъэшыгъэн фае.

— Министерствэм иІофшІэн зыщигъэлъэшын фэе лъэныкъохэм ащыщ гъогурыкІоныр щынэгъончъэу щытыным лъыплъэгъэныр. БлэкІыгъэ илъэсым хъугъэ-шІагъэхэм япчъагъэ тІэкІу нахь макІэ хъугъэ, ау ащ дакІоу хэкІодагъэхэм ахэхъуагъ. Ащ къыхэкІыкІэ республикэм ихэбзэ, чІыпІэ зыгъэІорышІэжьын ыкІи хэбзэухъумэкІо къулыкъухэр зэгъусэхэу мы лъэныкъомкІэ Іофхэм язытет зэхафын, хэкІыпІэхэм яусэнхэ фае. Авариехэм япчъагъэ нахь макІэ хъуным, ащ дакІоу тицІыфхэр къэтыухъумэнхэм фэшІ тэ къыттефэрэр зэкІэ дгъэцэкІэщт, шэпхъэшІухэм адиштэхэрэ гъогукІэхэм яшІын лъыдгъэкІотэщт, зищыкІагъэхэм гъэцэкІэжьынхэр ятшІылІэщтых, — къыхигъэщыгъ республикэм ипащэ.

Гъогурыкіоным ишапхъэхэр зыукъохэрэр къыхэгъэщыгъэнхэм фэІорышІэрэ видео ыкІи сурэт тезыхырэ камерэхэр гъогухэм ащыгъэуцугъэнхэм республикэм мэхьанэшхо щыраты. Непэрэ мафэм ехъулІэу ащ фэдэ комплекс 45-мэ Іоф ашІэ. Гухэлъэу щыІэмкІэ мыщ фэдэ техническэ пкъыгъуи 150-рэ джыри агъэуцунэу ары. ТицІыфхэм ящынэгъончъагъэ къэухъумэгъэныр, гъогухэм къатехъухьэхэрэ хъугъэ-шІагъэхэм, ахэм ахэкІуадэхэрэм ыкІи шъобж ахэзыхыхэрэм япчъагъэ нахь макІэ шІыгъэныр АР-м и ЛІышъхьэ пшъэрылъ шъхьаІэу къегъэуцу.

Экстремизмэм епхыгъэхэ бзэджэшІагъэхэр республикэм къимыхъухьанхэм, ащ ныбжьыкІэхэр хэщагъэхэ мыхъуным пытагъэ хэлъэу укъекІолІэн зэрэфаер АР-м и ЛІышъхьэ къыІуагъ. Къэралыгъом ипащэ къызэрэхигъэщэу, обществэр «зэгозычы», Іофхэм язытет зэщызыгъакъо зышІоигъэхэм апэшІуекІогъэныр полицием икъулыкъушІэхэм япшъэрылъ шъхьаІ. Хэбзэухъумакіохэм рагъэкІокІхэрэ пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэхэм цІыфхэр нахьыбэу къахагъэлажьэхэмэ ишІогъэшхо къызэрэкІощтыр, ащ дакІоу хэбзэукъоныгъэ зэрэзэрахьагъэм епхыгъэ къэбар зыІэкІэлъхэу закъыфэзыгъазэхэрэм ялъэІухэр, ядэо тхылъхэр псынкІэу зэхэфыгъэнхэ зэрэфаер Къумпіыл Мурат къыхигъэщыгъ. Джащ фэдэу общественнэ организациехэм, волонтер объединениехэм зэпхыныгъэу адырялэр нахь агъэпытэн зэрэфаем къэзэрэугъоигъэхэм анаІэ тыраригъэдзагъ.

— ШъуиІофшІэн зэхэщагъэ зэрэхъурэм бэ зэрелъытыгъэр шъори дэгъоу къыжъугурэІо. Ащ илъэныкъо шъхьаІэр республикэм зыпкъ итэу хэхъоныгъэхэр ыШІынхэр, цІыфхэм ящынэгъончъагъэ ухъумэгъэныр ары. Къэралыгъом ишъолъыр анахь рэхьатхэм Адыгеир ащыщ. Ащ фэдэу тыпсэуным республикэм иполицейскэхэм яІахьышхо хэлъ, — къыІуагъ АР-м и ЛІышъхьэ.

Нэужым гущыІэр ыштагъ АР-м хэгъэгу кІоцІ Іофхэмкіэ иминистрэ ипшъэрылъхэр пІэлъэ гъэнэфагъэкІэ зыгъэцэкІэрэ БрантІ Мурадинэ. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, блэкІыгъэ илъэсым полицием икъулыкъушІэхэм анахьэу анаІэ зытырагъэтыгъэхэ лъэныкъохэм ащыщых бзэджэшІагъэхэм якъыхэгъэщын ыкІи ахэр къэмыхъунхэм пэшІорыгъэшъэу Іоф дэшІэгъэныр, общественнэ рэхьатныгъэр къэухъумэгъэныр, экстремизмэм ыкІи терроризмэм апэшІуекІогъэныр. ЗэкІэмкІи 2018-рэ илъэсым Адыгеим бзэджэшІэгъэ 4106-рэ щызэрахьагъ, зэхафын алъэкІыгъэр процент 70,1-рэ мэхъу. Мы къэгъэлъэгъонымкІэ пэрытныгъэ зыІыгъхэм шъолъыр ведомствэр ащыщ. Бзэджэшіэгъэ хьылъэхэм ыкІи хьылъэ дэдэхэм язэхэфынкІэ Урысыем я 4-рэ чІыпІэр щиубытыгъ.

БлэкІыгъэ илъэсым республикэм ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм Іофтхьэбзэ минитІум ехъу ащызэхащагъ, общественнэ рэхьатныгъэр, лъэпкъ ыкІи дин зэгурыІоныгъэр аукъуагъэу агъэунэфыгъэп. М. БрантІым гумэкІыгъо шъхьаІэу зигугъу къышІыгъэхэр гъэпцІагъэ зыхэлъ, наркотикхэм хэбзэнчъэу ягъэзекІон япхыгъэхэ бзэджэшІагъэхэм, ахъщэ нэпцІэу къырагъэкІокІыхэрэм япчъагъэ зэрахэхъуагъэр ары. ЩыкІагъэхэу щыІэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэм фэшІ ведомствэм иІофшІэн нахь ыгъэлъэшынэу зэригъэнафэрэр къыхигъэщыгъ.

2018-рэ илъэсым Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шІэгъэ 542-рэ къатехъухьагъ, ахэм нэбгыри 101-рэ ахэкІодагъ, 649-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. ЫпэрэІ илъэсым егъэпшагъэмэ, авариехэм ыкІи ахэм шъобж ахэзыхыгъэхэм япчъагъэ тІэкІу нахь макІэ хъугъэ, ау, ыпшъэкІэ къызэрэщытІуагъэу, хэкІодагъэхэм япчъагъэ хэхъуагъ. МыщкІэ гумэкІыгъохэр зэрэщыІэхэр къыдалъытэзэ, гъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ Къэралыгъо автоинспекциемиГъэІорышІапІэ иІофшІэн джыри нахь ыгъэлъэшын фаеу фагъэпытагъ.

— Республикэм щыпсэухэрэ цІыфхэм ярэхьатныгъэ, ящынэгъончъагъэ къэтыухъумэныр, бзэджэшІагъэ зезыхьэхэрэм атефэрэ пшъэдэкІыжьыр ядгъэхьыныр типшъэрылъ шъхьаІэх. Ар къыдэтлъытэзэ тиІофшІэн дгъэпсын фае. ЫпэкІэ къызэрэщысІуагъэу, оперативнэ Іофшіэным илъэныкъо зырызхэмкІэ гумэкІыгъохэр тиІэх, ахэр мы илъэсым дэдгъэзыжьынхэм тынаІэ тедгъэтын фае, — къыІуагъ БрантІэ Мурадин.

Виталий Шуликэ гущыІэр зештэм, АР-м хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ блэкІыгъэ илъэсым ипшъэрылъхэр зэригъэцэкІагъэхэм осэшІу фишІыгъ. 2018-рэ илъэсым Урысыем щыкІуагъэхэ Іофтхьэбзэ инхэу – УФ-м и Президент ихэдзынхэм, футболымкІэ Дунэе чемпионатым ахэлэжьагъэхэ цІыфхэм ящынэгъончъагъэ къэухъумэгъэным республикэм ихэбзэухъумакІохэм яІахьышІу зэрэхэлъыр хигъэунэфыкІыгъ, ащкІэ ахэм къафэрэзагъ.

Зэхэсыгъом къыщаІэтыгъэхэ гумэкІыгъохэм федеральнэ министрэм игуадзэ къатегущыІэзэ, гъэпцІэным епхыгъэ бзэджэшІагъэхэм язэхэфын къулыкъушІэхэм анахьэу анаІэ тырагъэтын фаеу къыхигъэщыгъ. Сыда пІомэ бзэджашІэхэм нахьыбэрэмкІэ агъапцІэхэрэр социальнэу мыухъумэгъэ цІыфхэр, зыныбжь хэкІотагъэхэр арых. Джащ фэдэу ІофшІэным илъэныкъо зырызхэмкІэ полициемиучастковэ уполномоченнэхэм япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэхэрэм пащэр ыгъэрэзагъэп, щыкІагъэхэу щыІэхэр дагъэзыжьынхэу къафигъэпытагъ. Ведомствэм къулыкъу щызыхьыхэрэм псэукІэ амалхэу яІэхэр нахьышІу шІыгъэнхэм иІофыгъуи къыщыуцугъ, ащкІэ ІофшІэныр нахь агъэлъэшынэу къариІуагъ.

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м и Апшъэрэ Хьыкум итхьаматэу Трахъо Аслъан коллегием изэхэсыгъо къыщыгущыІагъэх. АР-м и МВД Іоф зэрэдашІэрэм, язэпхыныгъэ шІуагъэу къытырэм, пшъэрылъ шъхьаІэхэу зэдыряІэхэм ахэр къатегущыІагъэх.

Зэхэсыгъом икІэух илъэсым къыкІоцІ анахь чанэу Іоф зышІагъэхэ къулыкъушІэхэм ащыщхэр къыхагъэщыгъэх. АР-м и ЛІышъхьэ ирэзэныгъэ тхылъ зыфагъэшъошэгъэ нэбгырэ заулэмэ КъумпІыл Мурат афэгушІуагъ, къалэжьыгъэхэр аритыжьыгъэх. Джащ фэдэу республикэм и Парламент, щынэгъончъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу Адыгеим щыІэм ярэзэныгъэ тхылъхэр, ведомствэм итын лъапІэхэр, медальхэр, щытхъу ыкІи рэзэныгъэ тхылъхэр къэзылэжьыгъэхэр агъэшІуагъэх, мэфэкІ шІыкІэм тетэу къатефэхэрэр аратыжьыгъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Ленинград къэзыухъумагъэхэм ясаугъэт къэгъагъэхэр кІэралъхьагъэх

Ленинград шъхьафит зашІыжьыгъэр илъэс 75-рэ зэрэхъурэр игъэкІотыгъэу тихэгъэгу щыхагъэунэфыкІыгъ.

Мы хъугъэ-шІагъэм фэгъэхьыгъэу Іофтхьэбзабэ зэхащагъ. Анахь шъхьаІэхэу Санкт-Петербург щыкІуагъэхэм Урысые Федерациемиі Президентэу Владимир Путиныр ахэлэжьагъ. Урысыем и Президент ятэу Путин Владимир Спиридон ыкъор 1941-рэ илъэсым Нева дэжь хьылъэу къыщаІэгъагъ. Ленинград шъхьафит ашІыжьыз фэхыгъэхэм ясаугъэтэу Пискаревскэ къэхалъэм дэтым Урысыем и Президент къэгъагъэхэр кІэлъырилъхьагъэх. Ащ ышэу Виктор блокадэм илъэхъан сабыизэ хьадэгъур къыфэсыгъ. Ар зыдалъхьэгъэ къош къэхалъэми Владимир Путиным къэгъагъэ кІэрилъхьагъ.

Адыгеим щыщ дзэкІолІхэр къэлэ-лІыхъужъэу Ленинград шъхьафит зышІыжьыгъэхэм ахэтыгъэх. Ахэм ащыщэу нэбгырэ 600 фэдизмэ апсэ агъэтІылъыгъ. Тиреспубликэ щыщхэу къалэр шъхьафит зышІыжьыгъэхэм апае 2010-рэ илъэсым Санкт-Петербург дэт Пискаревскэ къэхалъэм саугъэт щагъэуцугъ.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу къызэритыгъэмкІэ, Ленинград шъхьафит зашІыжьыгъэр илъэс 75-рэ зыщыхъурэм ехъулІэу Санкт-Петербург щызэхэщэгъэ Адыгэ Хасэм хэтхэри Іофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэм ахэлэжьагъэх. Адыгеим щыщхэу Ленинград къаухъумэзэ фэхыгъэхэм ясаугъэт республикэм и ЛІышъхьэ ыцІэкІэ ахэм къэгъагъэ кІэлъыралъхьагъ. Хэгъэгу зэошхом илъэхъан станицэу Ханскэм дэжь щыфэхыгъэ летчикэу Михаил Снеговскэм иІахьылхэри а Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх.

— Летчикэу Михаил Снеговскэм иІахьылхэми, Пискаревскэ къэхалъэм дэт саугъэтым къэгъагъэхэр кІэлъырызылъхьэгъэ пстэуми лъэшэу сызэрафэразэр ясэІо. Гъаблэмрэ чъыІэмрэ нэбгырэ минишъэ пчъагъэ зэрагъэлІагъэр зыщыдгъэгъупшэ хъущтэп, къэлэдэсхэм, Ленинград шъхьафит зышІыжьыгъэ советскэ дзэкІолІхэмрэ офицерхэмрэ ягугъу тшІын фае. Хэгъэгу зэошхом илъэхъан тхьамыкІагъоу къяхъулІагъэр, лІыхъужъныгъэу зэрахьагъэр тарихъым хэхьагъ, а пстэури зэдытилыуз, зэдытигъэхъагъ, — ритхагъ КъумпІыл Мурат инстаграмым.

ШъхьэкІэфэныгъэ къызхэжъугъаф

Студентхэм я Мафэ ехъулІэу Адыгэ Республикэм гъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ и Къэралыгъо автоинспекциеІ АКъУ-м юридическэ факультет иактивистхэр, «Студенческий десант» зыфиІорэ Іофтхьабзэм хэлэжьагъэхэр игъусэхэу пэшІорыгъэшъ Іофыгъо Мыекъуапэ щызэхащагъ.

Гъогурыкіоным ишапхъэхэр амыукъонхэу, шъхьэкІэфэныгъэ зэфашІынэу, водитель ныбжьыкІэхэм ІэпыІэгъу афэхъунхэу активистхэр цІыфхэм къяджагъэх. Студентхэм ыкІи Татьянэхэм анахьэу анаІэ атырагъэтыгъ, ямэфэкІ мафэ гъогурыкІоным ишапхъэхэр зэрифэшъуашэу агъэцэкІэнэу араІуагъ.

Водительхэм ашІогъэшІэгъонэу ыкІи ягуапэу Іофтхьабзэм къыхэлэжьагъэх. Ныбжьыкіэхэм гущыІэгъу афэхъугъэх, мыщ фэдэ Іофыгъомэ шІогъэ ин къызэрахьырэр ягущыІэ къыщыхагъэщыгъ.

Адыгэ Республикэм гъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ и Къэралыгъо автоинспекций.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм гухэкІышхо щыхъугъ Адыгэ Республикэм хэгъэгу кІоцІ Іофхэмкіэ иминистрэу Алай Владимир Анатолий ыкъом янэ зэрэщымыІэжьыр ыкІи зидунай зыхъожьыгъэм иунагъорэ игупсэхэмрэ афэтхьаусыхэ.

Лъэпкъ литературэр

ТхэкIошхом игупшысэ блэрхэр

Псынэ дэгъу зэтетым псы къипх къэс ипс нахь къаргъоу, Iэшlоу зэрэхъурэр гум къагъэкIы зэлъашIэрэ гупшысакIоу, тхакIоу, усакIоу МэщбэшIэ Исхьакъ исатыр зэпэжъыухэм.

ТхакIом ипоэзие гуфаплъэу зыфэбгъазэу ухаплъэмэ, хэплъэгъощт лъэпкъым иакъылышIогъэ-бжьышIуагъи, изекIокIэ-шIыкIэ хэшыкIыгъэхэри, фэмыгъэхъухэрэ лъэныкъохэри, шэн-хэбзэ мыулъыижьыщтхэри. БгъэшIагъо икъурэр Исхьакъ игупшысэ зэпыуи зэпычи имыIэу, мэшэлахьэу зэрэлажьэрэр, икъэлэмыпэ произведение пшъхьапэхэр сыдигъуи къызэрэпыкIыхэрэр ары.

Адыгабзэр зикIасэу, шIодэгъоу зыIохэу, егъэджэн-гъэсэныгъэмкIэ гъэзагъэу Iоф зышIэхэу, адыгабзэмкIэ тхылъ IэпыIэгъу зыгъэфедэ зышIоигъохэм тхэкIошхом ипроизведениехэм шIэныгъи, ушъыйи, гъэсэпэтхыди ахагъотэщт, зы урок сыхьатыр хэгъэкIи, илъэс еджэгъу псаур класс зэфэшъхьафхэм МэщбашIэм ипроизведениехэмкIэ дэгъу дэдэу ащызэхэпщэн ыкIи ащыбгъэпсын плъэкIыщт, шIуагъэ къызэритыщтыри нафэ.

БзэмкIэ Iофтхьабзэхэу тиреспубликэ щызэхащэхэрэм ащыплъэгъоу, ащызэхэпхырэм уамыгъэгумэкIынэу хъурэп. Непэ уахътэр нэмыкI шъыпкъэу хъугъэу къытшIозыгъэшIырэр ежь нэбгырэ пэпчъ щыIэныгъэм фыщытыкIэу фыриIэу зэрэхэуцорэр ары. Хэти къин зыпымылъ Iахь горэм щыгугъыныр шэны зэрэхъугъэр къэлъагъо. ТэкIо, тэчъэ, Iоф тэшIэ фэдэу зытшIымэ итэгъэкъу, ау зэкIэ зыфэкIожьырэр Iофэу ашIагъэм къытырэр ары.

Тхылъым фэгъэхьыгъэмэ, гупшысэкIэ зэлъыпкIагъэхэ сатырхэр, нэкIубгъохэр ныбжьи лъэкъуацIи, цIи, нэмыкIи атемытхагъэми, ипцIэнтхъукIыщтхэп, ахэр гъущтхэп, улъыищтхэп гъэ мин затхыгъэм тешIагъэми. Джащ фэдэ тхыгъэ лъапIэхэр зытхын насыпыр зыгъотыгъэу сэ сеплъы МэщбэшIэ Исхьакъ.

СатыриплI усэхэр — литературнэ саугъэт папкIэх

Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым янароднэ тхакIоу, СССР-мрэ Урысыемрэ я Къэралыгъо премиехэр, М. А. Шолоховым ыцIэ зыхьырэ литературнэ шIухьафтыныр, литературэмкIэ Дунэе адыгэ премиер къызфагъэшъошэгъэхэ МэщбэшIэ Исхьакъ исатыриплI усэхэр къыздэхьэгъэхэ тхылъхэу «ПсынэкIэчъ», «Уахътэм ищэрэхъ», урысыбзэкIэ «Ожерелье», «Живи, верши добро» зыфиIохэрэр литературнэ саугъэт шъыпкъэх, гупшысэ гъомылэ куу ащызэIугъэкIагъ. Ахэм атеIабэу, къызэгозыхырэ пэпчъ зыфаеу ышIэмэ шIоигъор ахигъотэщт, шIэныгъэр ахэгощагъ, бзэр дахэу ащэIорышIэ. Ахэр зэ уяджэу бгъэтIылъыжьынхэу щытхэп, Iанэтемыхэу зепхьанхэр нахь яфэшъуаш, акъыл-гъусэгъу псынкIэу сатыриплI пэпчъ къыпфэхъу, сыд нэкIубгъо къызэIупхыгъэми, о анахь уищыкIэгъагъэу, ау узлъымыIэсыщтыгъэ гупшысэр хэогъуатэ:

Уахътэм ищэрэхъ
ичIыфэ стелъа!
Сылъэчъэ, седжэ,
ичъэ сыдэхъурэп.
Сызылъежьагъэр —
сыдэу сыдела! —
ГъучIышым тесышъ,
ыгуи къысэгъурэп.

СатыриплI усэхэр адыгэ щыIакIэм икуупIэ къыхэхыгъэх, тхэкIошхом IэкIэлъ IэпэIэсэныгъэм епэсыгъэ жэбзэ къабзэкIэ тхыгъэх, мэкъэмэ чанкIэ гъэкIэрэкIагъэх. Адыгэ гупшысэ куоу егъашIэм лъэпкъым ылэжьыгъэр, адыгэ дунаир зэтезыгъэтыгъэ гущыIэ лъэш щэрыор ахэм алъапс, шIугъэм, шIыкIэм, дэхагъэм уфапIу, уапэкIэ уагъаплъэ:

«Дунэе хьафэу»
сызыщыпсэурэм
ЩысиIэ гугъэм
сэ сыщегъаIэ.
«Сыгугъэнчъ» зыIоу
зыгу къысфэузрэм
Гухэлъ быракъкIэ
зыфэсэгъаIэ.

УсакIом игупшысэ кIэкIхэмкIэ уепIу, уелэжьы, Iофым, щыIэныгъэм уафегъэчэфы: къин зыпымылъ лъэбэкъу закъуи цIыфым зэримышIырэр, ау пшIоигъоу, о пхэлъым умышъхьахэу уфакIомэ узэрэкIэгушIужьыщтыр къыуеIо:

ГугъуемылIэу пхъэ машIор
Бжы джэныкъом щыкIэсты,
Iугъончъэ жъокоу
сыбгъашъо
Дэлъы гупшысэм сыкъесты.

Творческэ цIыфым хьынхьылъэу ыпшъэ илъыр, гъэшIэ лъэбэкъу пэпчъ акъыл хэлъэу зэрикIурэр ащыкIэгъэтхъыгъ сатыриплIхэм:

Илъэсыр
мэзэ пшIыкIутIуми,
ОхътиплI
зырызкIэ зэблэкIы.
Изы къэлапчъэ
сфэгуитIуми,
Къысэмыутэкlэу сыдэкIы.

ЦIыфыгъэ-адыгагъэм узэримыгъэцIыкIущтыр къащыIуагъ мы сатырхэм:

ШъхьэфэгъэшIо тэдж
зышIрэм
ЫшъхьэпызрэП,
Зиадыгагъэ рымыпшъырэм
ЫIлъапсэ сысрэп.

Сэ сыфитмэ, мы сатыриплIыр хьарыф шIэтхэмкIэ тхыгъэу тыдэрэ еджапIи, Iофшlапlи къэлъагъоу ащыпыслъэщт. Сыда пIомэ адыгагъэр яIум-пэмыныр, зызымыгъэсысыжьыныр бэмэ яшэн джы хъугъэ, ар мыдахэми.

ТхэкIошхом ежь ышъхьэкIэ шIушIэныр икъаигъ, игупшысэ лэжьыгъэшъ, адыгэ конищымэ зэрарыф:

ПфызэшIокIэу
шIукIэ афэпшIагъэр
ОхьэхьайкIэ умыIуат,
ШIушIэ фашIэу
къыпфашIагъэр
Умыушъэфэу лъыгъэкIуат.

Гъэсэпэтхыдэ ин зыхэлъхэ гущыIэхэм уязэщырэп, узяджэрэм, къыпхагъахъо:

Бзэгум
къупшъхьэ хэмылъми,
Къушъхьэр екъутэ,
Жьыбгъэм
шхоIур Iумылъми,
Налыр кIеуты.

Бзэгум уфэсакъын зэрэфаем, ащ е къыуишIэн зэрилъэкIыщтым тынаIэ тырыегъадзэ УсакIом.

ЕтIанэ ежь иплъапIэу, исэнэхьаткIэ игущыIэ блэрхэр егъазэх:

Нэм ылъэгъурэр
Шъхьэм ыуас,
Сызылъыхъурэр
Гугъэ лъапс.

ТхэкIошхор творческэ гъогушхом тетэу чэщи, мафи игугъэ фэкIо, ащ фэшъыпкъ, къыдэхъугъэ пстэури тинэрылъэгъу ыкIи тиIэрылъхь — итхылъ ушъагъэхэр гупшысэ закIэх.

МэщбэшIэ Исхьакъ ыцIэ урысые лъэпкъыбэ литературэм пытэу хэуцуагъ, ытхыхэрэр Адыгеим, Урысыем ямызакъоу, къош республикэхэм, КъокIыпIэм, нэмыкI IэкIыб къэралхэм къащыдэкIых, ипроизведениехэмкIэ адыгэ лъэпкъыр, адыгэ шэн-хабзэр, адыгэ гупшысэр зыфэдэр ухэтми къыпфырелотыкIы:

Кур амыунэкIэу
Цум зигъэпсэфрэп,
Гури мытынчэу
Псэри гупсэфрэп.

ЩыIэкIэ ушъыир ахэлъ нэмыкI сатыриплIхэми:

Унэр зыкIабгъэрэр
Губгъэныр илъынэу.
ЗыкIырагъэтрэр —
Илъыр рамыхынэу.

* * *

Уибынрэ уиблагъэрэ
Къэмылъыт,
Уиджэмышхрэ уибэлагъэрэ
Зыми емыт.

Сатыриплl усэхэм ахэтых гузэхашIэхэр зыщыгъэунэфыгъэхэр:

Хэта сымышIэу,
ошIэ-дэмышIэу
КъыскIэлъыджагъэр?
Джа макъэр арыщтын
джынэс сымыпшъэу
Сэ сызэжагъэр.

НэмыкI сатыриплIыри мыщ гупшысэмкIэ пыгъэщагъ:

Сэщ нэмыкI горэм
уичэф-щхы макъэ
ФеотэкъокIми,
шIу усэлъэгъу.
IэлъынгугъапIэу,
IэлъыныI закъоу
СIапэ пызыгъэм
джыри сылъэхъу.

ТхакIоу МэщбэшIэ Исхьакъ мыпшъыжьэу лъэкIо ыкIи лъэхъу икIэсэ гупшысэм, литературэр ищыIэныгъэшъ, филэжьыщтымкIэ зышъхьасыжьырэп. Иусэ сатыриплI тхылъхэр пIонышъ, саугъэт гъэчъыгъэх. Псауныгъэ дахэкIэ тыфэлъаIозэ, «опсэу, Исхьакъ!» етэIо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

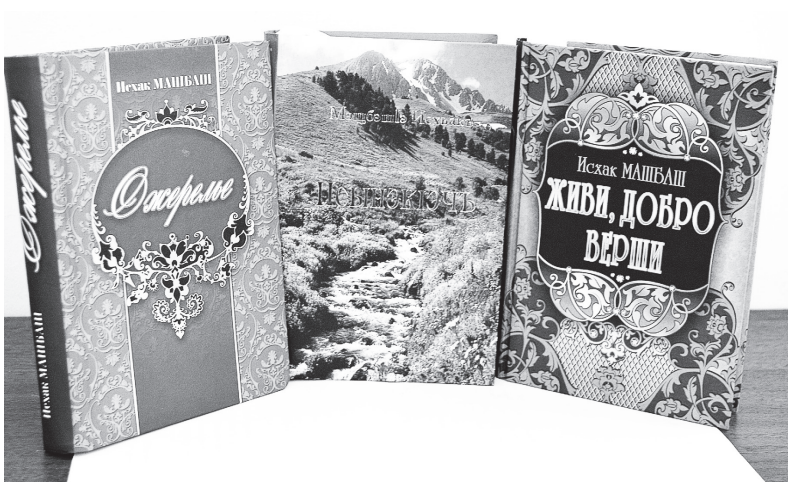

Наркотикхэр хэбзэнчъэу къызэрэрагъэкIокIыхэрэм епхыгъэхэ хъугъэ-шIагъэхэм апкъ къикIэу мы аужырэ илъэсхэм цIыфхэм ясоциальнэ, экономикэ Iофыгъохэр ыкIи яшIыкIэ-зекIуакIэхэр зэщыкъуагъэ зэрэхъугъэхэм щынагъо къаты, къэралыгъом ищынэгъончъагъэ къыкIырагъэчы, цIыфэу наркотикхэм апыщагъэхэм, ахэм яIахьыл-гупсэхэм ящыIэныгъэ зэщегъакъо. Наркотикыр зыгъэфедэхэрэм япсаунытъэ ыкIи ящыIэныгъэ зэрэзэтыригъэзырэр зэкIэми ашIэ, арэу щытми, ащ къыгъэуцухэрэп.

«КъэгъэлъэгъонышIухэм такъыфэкIощт»

Наркотикхэр хэбзэнчъэу къызэрэрагъэкIокIыхэрэр цIыфхэмкIэ, къэралыгъо хабзэмкIэ ыкIи ащ епхыгъэхэ ведомствэхэмкIэ гумэкIыгъошхоу зэрэщытым фэгъэхьыгъэу гущыIэгъу тыфэхъугъ АР-м хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ наркотикхэр хэбзэнчъэу къызэрэрагъэкIокIыхэрэм лъыплъэгъэнымкIэ отделым ипащэу, полициемиполковникэу Нэфышъэ Рустам Мурадинэ ыкъом.

— Рустам, Урысыем ишъолъырхэм афэдэу тиреспубликитесхэ наркотикхэу «спайс», «соль» зыфаIохэрэм апыщагъэхэм япчъагъэ бэ хъугъэ. Мы наркотик лъэпкъхэр зыфэдэхэм, ахэм яягъэу цIыфым ипсаунытъэ ригъэкIырэм укъытегущыIагъэмэ дэгъугъэ.

— Мы мафэхэм нахьыбэу агъэфедэхэрэр наркотик лъэпкъэу, синтетикэ зыхэлъ веществоу «соль» зыфаIорэр ары. ЫпэкIэ щыIагъэхэ «спайс», «марихуанэ» зыфэпIощтхэр IуигъэкIотхи, ахэм ачIыпIэ ар ихьагъ. Ащ нэмыкIэу героинри анахь агъэфедэхэрэм ащыщ. Мы наркотикыр пчъагъэу зэтефыгъ. Китаим къыращырэр «полусинтетическэкIэ» макIо.

— Сыда адэ «солым» нахьыбэу зызкIыратыгъэр? Сыда ар адрэ наркотик лъэпкъхэм зэратекIырэр?

— Мы наркотик лъэпкъыр къэгъотыгъошIу, ыуасэкIи анахь пыут. ЕтIани мыщ дэжьым анахь шъхьаIэу къыхэбгъэщын плъэкIыщтыр зэгъогогъоу агъэфедэщт дозэр грамм 0,30-рэ хъоу къызэрэрагъэкIокIырэр ары. Ар зэрэгощыгъэ шIыкIэр бэмэ нахь ашIогупсэф. Джащ фэдэу «солыр» шIыкIэ зэфэшъхьафхэмкIэ агъэфедэшъу, епэмых, тутыным фэдэу ешъох ыкIи зыхаIу. Арышъ, мы мафэхэм ар нахьыбэу агъэфедэ. Сыд фэдэрэ наркотики пкъыышъолым иягъэ екIы, ау «спайсыр» зэкIэмэ анахь дэй. Мыр зыгъэхьазырыхэрэм химическэ вещество кIуачIэхэр зэрэхалъхьэхэрэм ыпкъ къикIыкIэ, цIыфым зэрэIуфагъэм тетэу пкъынэ-лынэм щэнаутыр (интоксикациер) хэхьэ. Пкъынэ-лынэм игъэкъэбзэн псынкIэу земыгъажьэкIэ, кIоцIыр егъэфыкъо ыкIи цIыфым идунай ехъожьы е сэкъатэу къэнэ. Джащ фэдэу «спайсым» ыпкъ къикIыкIэ бэмэ аIэ зытыращэежьы.

— Наркотикхэр къезыгъэкIокIыхэрэм апэшIуекIогъэнымкIэ сыд фэдэ оперативнэ Iофтхьабза зешъухьэхэрэр? Мы лъэныкъомкIэ блэкIыгъэ илъэсым изэфэхьысыжьхэр сыд фэдэха?

— Наркотик зыхэлъхэ пкъыгъохэр республикэм къизыхьэхэрэр къэубытыгъэнхэр, ахэр IузыгъэкIыхэрэм ыкIи ар ышъхьэкIэ зыгъэфедэхэрэм уголовнэ пшъэдэкIыжь ягъэхьыгъэныр, мы лъэныкъомкIэ бзэджашIэхэм якъыхэгъэщын фэгъэзэгъэ подразделениехэм яIофшIэн мониторинг шIыгъэныр отделым ипшъэрылъ шъхьаIэхэм ащыщ. 2018-рэ илъэсым наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшIэгъэ 226-рэ тиреспубликэ щызэрахьагъ. 2017-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр 45-кIэ нахь макI. Мы лъэныкъомкIэ бзэджэшIагъэ зезыхьэгъэ нэбгырэ 217-мэ уголовнэ Iофкъафызэ1уахыгъ. 2017-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр 21-кIэ нахьыб. ТиреспубликэкIэ ар бэ. Ахэм ащыщэу нэбгыри 4-р Iэтахьох, 14-р бзылъфыгъэх, IэкIыб къэралыгъохэм ащыщхэр нэбгыри 2 мэхъух. Мыщ епхыгъэхэ хъугъэ-шIагъэхэр нахьыбэу къызщыхагъэщыгъэхэр къалэу Мыекъуапэ, Мыекъопэ ыкIи Тэхъутэмыкъое районхэр арых. Наркотикым епхыгъэ бзэджэшIагъэу къычIагъэщыгъэм ипчъагъэ проценти 4,4-кIэ нахьыбэ хъугъэ. Хэбзэнчъэу наркотикыр къызэрэрагъэкIокIыгъэм епхыгъэу бзэджэшIэгъэ хьылъэ ыкIи хьылъэ дэдэ зезыхьэгъэхэ нэбгырэ 71-мэ уголовнэ Iофкъафызэ1уахыгъ.

— Бгъэфедэн узыфимыт вещество тхьапш Адыгеим инаркокъулыкъушIэхэм блэкIыгъэ илъэсым къаIахыгъэр?

— Хэбзэнчъэу къырагъэкIокIыгъэхэу наркотик зыхэлъхэ пкъыгъохэу грамм 14-м ехъухэрэр полициемикъулыкъушIэхэм къаIахыгъэх. Ащ хэхьэх кIэпыр ыкIи синтетическэ наркотикхэр. 2017-рэ илъэсым а пчъагъэр грамм 36-м ехъущтыгъэ. Куп зэхэтхэм зэрахьэгъэхэ бзэджэшIагъэхэм захаплъэхэ нэуж бзэджэшIэгъи 5 хьыкумым IэкIагъэхьагъ.

— Наркотикым пыщагъэхэ сымэджэ тхьапша наркологическэ диспансерым иучет хэтыр?

— 2018-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-р къыхиубытэу АР-м псаунытъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ ипрофилактическэ учет нэбгырэ 1385-рэ хэтыгъ. Ахэм ащыщэу 629-м наркомание уз яI, 756-мэ Iэзэгъу уцэу щымытхэ препаратхэу цIыфым ипсаунытъэ зэрар езыхьыхэрэр агъэфедэх. АР-м инаркологическэ диспансер зэпхыныгъэ дэгъу дытиIэу Iофдэтэшlэ. Наркотикыр зыгъэфедагъэхэу къэтыубытыхэрэр сымэджэщым ятэгъащэх, анализхэр аIахых. Ащ наркотикыр къызыхагъэщыкIэ, нахь тишъыпкъэу Iофдэтэшlэ, наркологическэ диспансерым иучет хэтэгъэуцо. Наркомание уз зиIэхэу учетым хэтхэм япроцент 20-р агъэхъужьы. Наркотикыр къыпкъырамыхыгъэу, ау ащ ешъуагъэу къызаубытыкIэ, ащ административнэ Iофкъыфызэ1уахы. Хьыкумым иунашъокIэ шIокI имыIэу диспансерым къыщеIэзэнхэу агъакIо. Ау ащ бэрэ зыщадзыеу къыхэкIы, ащ фэдэхэм чэщ-мэфи 10 — 15 ыкIи тазыр хьыкумым атырелъхьэ. Мы уахътэм ехъулIэу Адыгеимкlэ нэбгыри 143-мэ хьыкумым ышIыгъэ унашъом зыщадзые.

— КIэлэеджакIохэу, ныбжьыкIэхэу наркотикхэм апыщагъэхэр сыдэущтэу къыхэжъугъэщыхэра? Ахэм алъэныкъокIэ профилактикэ Iофтхьабзэхэу зешъухьэхэрэм яшIуагъэ къакIоу ольыта?

— Сабыим ицIыкIугъом къыщыублагъэу Iофдэпшlэн, наркотикым зэрарэу къыхьырэр гурыбгъэIонэу щыт. Ащ пае нахьыбэрэ мы Iофыгъор къэпIэтын, утегущыIэн фае. Ау зэкIэмэ анахь шъхьаIэр еджапIэхэм, унагъохэм дэх имыIэу мы гумэкIыгъом ащытегущыIэнхэр ары. Ведомствэм пшъэрылъ шъхьаIэу иIэхэм ащыщ шIуагъэ къэзытхэрэ пэшIорыгъэшъ Iофтхьабзэхэм язэхэщэн. 2018-рэ илъэсым къыкIоцI полициемикъулыкъушIэхэм наркоманием пэшIуекIогъэнымкIэ зыныбжь имыкъугъэхэм алъэныкъокIэ зэхэубытэгъэ пэшIорыгъэшъ IофтхьабзэхэкIэ «2018-рэ илъэсым Урысыем икIэлэцIыкIухэр», «ЕджапI», «Маяк» зыфиIохэрэр зэхэтщагъэх. КIэлэцIыкIухэр наркотикым щыухъумэгъэнхэм фэшI наркокъулыкъум иIофышIэхэр еджапIэхэм кIохэзэ Iофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэр афызэхащэх, наркотикыр щынагъоу зэрэщытыр, ащ къызыдихьынхэ ылъэкIыщт тхьамыкIагъохэр къизыIотыкIхэрэ къэгъэлъэгъонхэм арагъэплъых, къафаIуатэх. Мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэм яшIуагъэ къызэрэкIорэм сицыхьэ телъ. Сыда пIомэ гурыт еджапIэхэм ащеджэхэрэм наркотикым пыщагъэхэу макIэ ахэтыр.

— Зы уахътэ горэм нытыхэр ыгъэгумэкIхэу къэбар къекIокIыгъагъ IэшIу-IушIухэм ыкIи жвачкэм наркотикыр ахэлъэу еджапIэхэм ащагощыщтыгъэхэу. Шъыпкъа ар? Ащ фэдэ хъугъэ-шIагъэ къыхэжъугъэщыгъэу щыта?

— Хьау, шъыпкъэп. Ар къэбар нэпцIэу къырагъэкIокIыгъагъ. Тиотделкlэ ащ фэдэ хъугъэ-шIагъэ гори дгъэунэфыгъэп. Джащ фэдэу ныбжьыкIэхэм зызщагъэпсэфхэрэ чIыпIэхэми тынаIэ атет, дэкIыгъохэр тиIэхэу ахэри тинэплъэгъу идгъэкIыхэрэп.

— Сыдэущтэу тиреспубликэ наркотикыр къырахьэра? Сыд фэдэ шIыкIэха анахьэу къызыфагъэфедэхэрэр?

— ЦIыфхэр наркотикхэм апыщагъэхэ зэрэхъухэрэм нахьыбэрэмкIэ лъапсэу иIэр миграцием епхыгъэхэ Iофыгъохэр, зыщагъэпщынэхэрэ учреждениехэу тиреспубликэ итхэр, Интернетым исайтхэр къызыфагъэфедэхэзэ наркотикхэр хэбзэнчъэу къызэрэрагъэкIокIыхэрэр, наркотик зыхэлъ уцхэр къызэрагъэкIыхэрэр арых. Наркотикхэм япхыгъэхэ бзэджэшIагъэхэр гъэунэфыгъуае хъугъэх. Сайт хэушъхьафыкIыгъэ Интернетым къыщызэIуахы, ар къызыфагъэфедэзэ наркотикхэр зыфэдэхэр, ауасэхэр зыфэдизхэр щэфакIохэм къызIэкIагъахьэх. ЗыщэхэрэмрэзэзыхьылIэхэрэмрэ Интернетымкlэ зэзэгъыныгъэ зэдашIышъ, тефэрэ ахъщэр карточкэм афырагъахьэ. Нэужым зыдагъэтIылъыгъэр наркоманым къыфатхы. ЧIыпIэ гъэшIэгъонхэр къагъотых — къэхалъэхэм, хэкIитэкъупIэхэм, зыгъэпсэфыпIэ паркхэм адэтхэ чъыг чIэгъхэм. Таджикистан, Узбекистан героиныр къаращы. Ар лъапIэ ыкIи бэмэ афызэшIокIырэп. Адрэ синтетикэ зыхэлъ наркотик лъэпкъхэр нахь къызыIэкIэгъэхьэгъошIух, Урысыем ар бэу къыщырагъэкIокIы. Наркотикыр тиреспубликэ къырямыгъэхьаныр тиотделкIэ типшъэрылъ шъхьаI, ащ тишъыпкъэу ыуж тит. Мыщ епхыгъэхэу къэбархэр къэтэугъоих, талъэплъэ, къэтэубытых. Зы щысэ къэсхьын. Сыбыр щыщ кIалэм Подмосковьем наркотикыр мэшIокукIэ къырищи, килограмми 5 — 8 хъоу Адыгеим къыщагъ. ТиреспубликэкIэ а пчъагъэр бэдэд. Мыщ чIыпIэ хэхыгъэ щыриIэу щигъэтIылъыгъ, нэужым курьерхэм ар грамми 100 — 120-рэ зырызэу агощызэ, нэмыкIхэм аIэкIагъахьэщтыгъэ. Мыщ фэдэ щысэхэр бэу тиIэх.

— Аптекэхэм ателъхэ Iэзэгъу уцхэм наркотикхэр ахашIыкIыхэу ыкIи наркотик зыхэлъхэ уцхэр хэбзэнчъэу ащэхэу къыхэкIы. Ащ фэдэ хъугъэ-шIагъэхэм шъуарихьылIэрэба?

— КъыхэкIы ащ фэдэ хъугъэ-шIагъэхэри. Ащ пае Iэзэгъу уцхэр зыщащэхэрэр тэуплъэкIух. Анахьэу эпилепсикхэм къафыратхыкIырэ «Лирикэр» хэбзэнчъэу ащэщтыгъэу къыхэдгъэщыгъ. БэмышIэуи къэбар къытIэкIэхьагъ «Лирикэм» ехьщырэу, ау ыуасэкIэ нахь пыут уцыр хэбзэнчъэу аращагъэу. Мы уцым дозэу иIэм нахьыбэу цIыфыр зешъокIэ ипсихикэ зэщегъакъо, наркотик зыхилъхьагъэм фэдэу ышъхьэ егъэуназэ. Мыщ фэдэ хъугъэ-шIагъэхэр къызыхэдгъэщыхэкIэ прокуратурэм ыкIи Роспотребнадзорым якъулыкъушIэхэр тигъусэхэу уплъэкIунхэр зэхэтэщэх. Лажьэ зиIэхэу агъэунэфыхэрэм пшъэдэкIыжьхэр арагъэхьых.

— БлэкIыгъэ илъэсым изэфэхьысыжьхэм уагъэраза? Мы илъэсэу къихьагъэм пшъэрылъ шъхьаIэу зыфэжъугъэуцужьыхэрэр сыд фэдэха?

— Шъыпкъэу пIощтмэ, 2018-рэ илъэсым тиIофшIэн кIэух зэфэхьысыжьэу фэхъугъэм сигъэразэрэп. Мэзищ нахь хъугъэп сэ мы отделым ипащэу Iофзысшlэрэр. Ащ ыпэкIэ Iэнэтlэ зэфэшъхьафхэр згъэцэкIагъэх, Мыекъуапэ иуголовнэ лъыхъун подразделение ипащэу Iофсшlагъэ. Ащ къыхэкIэу мы Iофым хэшIыкI дэгъу фысиIэ хъугъэ. Арышъ, тIэ зэкIэдзагъэу, тиIофшIэн шIуагъэ къытэу тапэкIэ тылэжьэщт. Мы илъэсыр къызихьагъэм къыщыублагъэу къэгъэлъэгъон дэгъухэр тиIэх. Оперативнэ Iофтхьэбзэ заулэу зетхьагъэхэм кIэух дэгъухэр къакIэлъыкIуагъэх.

КIАРЭ Фатим.

Сурэтым итыр: **полициемиполковникэу Нэфышъ Рустам.**

2018-рэ илъэсым наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшIэгъэ 226-рэ тиреспубликэ щызэрахьагъ. 2017-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр 45-кIэ нахь макI.

Наркомание уз зиIэхэу учетым хэтхэм япроцент 20-р агъэхъужьы.

Псауныгъэм икъэухъумэн нахь шъхьаІ

Гавердовскэ къоджэ тхылъеджапІэм гухэлъышІухэр зыдиІыгъхэу илъэсыкІэм Іофшіэныр ригъэжьэжьыгъ. КІэлэцІыкІухэм зишІуагъэ якІыщт Іофтхьэбзэ гъэшІэгъоныбэ мыщ щызэхащэ.

Ахэм якІэщакІох тхылъеджапІэм иІофышІэхэу Наталья Алексеевамрэ Тамара Ковалевамрэ. Ныбжьыкіэ цІыкІухэри ягуапэу тхылъеджапІэм къэкІох, чанэу ахэм ахэлажьэх.

Бэмышіэу псауныгъэм икъэухъумэн, ащ зэрар езыххэрэ шІыкІэхэр щыгъэзыегъэнхэм афэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэу «Новое поколение за здоровый образ жизни» зыфиІорэр щыкІуагъ. Сыхьатым къыкІоцІ зэдэгущыІэгъу шІыкІэм тетэу щыІэныгъэмкІэ псауныгъэм имэхьанэ зэрэиныр, ар лъэныкъуабэм зэрялъытыгъэр тхылъеджэхэм къафаІотагъ.

Ныбжьыкіэхэм япсауныгъэ зэрар езыхыщтхэ зекІокІэ-шІыкІэхэр щагъэзыенхэм, ащ икъэухъумэн фапІунхэмкІэ тхылъеджапІэхэм апшъэ ифэрэр макІэп.

Іофтхьабзэм ипэублэ хэзыгъэгъуазэхэрэ фильмэ кІэкІ къафагъэлъэгъуагъ. Тутыным иягъэу къакІорэр, ар зыщэхэрэ компаниехэм цІыфым иакъыл-зэхашІэ агъэІорышІэзэ, нахьыбэрэ ешъонхэу, мэ Іэшіу зыпыухэрэм яягъэ къэмыкІоу аІозэ рекламэхэр зэрашІыхэрэр фильмэм къыриІотыкІыгъэх. «Электроннэ тутынхэми» яІофыгъо ныбжьыкІэхэр хагъэгъозагъэх. Ахэр «щынэгъончъэу» зэраІорэм лъэшэу пэчыжьэх.

Никотиным иягъэу къакІорэр къизыІотыкІырэ плакатэу Гавердовскэ тхылъеджапІэм иІофышІэхэм ашІыгъэр кІэлэеджакІохэм янэплъэгъу итыгъ.

«Тутынешъоныр чІэбдзыжьыным игъо къэсыгъ!» зэрытхэгъэ тхьапэ цІыкІухэр къэзэрэугъоигъэхэм афагощыгъэх. КІэухым псауныгъэ пытэм фэзыщэщтхэ гъогум дэмыххэу занкІэу илъэсыбэрэ рыкІонхэм тхылъеджапІэм иІофышІэхэр къыфэджагъэх.

ЗэгурыІоныгъэр ылъапс

Мы тхылъеджэпІэ дэдэм программэу «Толерантность — жить в мире с собой и другими» зыфиІорэм къыдыхэлъытагъэу щылэ мазэм и 22-м «Тэ тызэфэшъхьаф, ау тызэфэхымэп» зыфиІорэ Іофтхьабзэр рагъэкІокІыгъ. Мыщ къырагъэблэгъагъэх гурыт еджапІэу N 18-м икІэлэеджакІохэр.

Библиотекарэу Тамара Ковалевам лъэпкъ зэфэшъхьафыбэ Урысыем зэрэщыпсэурэр, ахэм якультурэ ыкІи яхабзэ зэрэбайхэр къыІотагъэх.

Къэралыгъо зэфэшъхьафхэм ащыпсэухэрэ лъэпкъхэм яшэнзэхэтыкІэ гъэшІэгъонхэр, ямэфэкІ чэфхэр къизыІотыкІыхэрэ къэгъэлъэгъонхэм ныбжьыкІэ цІыкІухэр нэІуасэ афашІыгъэх. Зэрэдунаеу щыпсэурэ кІэлэцІыкІу пэпчъ джэгуныр, зекІо кІоныр, творческэ гухэлъышІухэр зыфигъэуцужьынхэр зэрикІасэр нэрылъэгъу мы мафэм къафашІыгъ. ЦІыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэм ящІохэр Іофтхьабзэм хэлэжьагъэхэм алъэгъунхэу амал яІагъ.

Нэужым Наталья Алексеевам къыІотагъ инджылыз тхакІоу, гупшысакІоу Сэмюэл Джонсон итхыгъэу кІалэм ыкІи хым ижъуагъохэм афэгъэхьыгъэр. Мыщ «шІур», «гукІэгъур», зыпщыІэным имэхьанэ авторым дэгъоу къыщыреІотыкІых. ЦІыфым динэу ылэжьырэм, ыкІышъо зыфэдэм, лъэпкъэу зыщыщым мэхьанэ яІэп, анахь шъхьаІэр — лъытэныгъэ, щэчныгъэ ыкІи шІур уазыфагу илъыныр ары.

Іофтхьабзэм зэфэхьысыжьэу фашІыгъэр зы — политическэ еплъыкІэ, культурэ зэфэшъхьафхэр зиІэ лъэпкъыбэ дунаим щэпсэу. Арышъ, лъытэныгъэшхорэ щэчныгъэрэ зэкІэми афыуиІэу, анахьэу зипсауныгъэ амалхэр зэщыкъуагъэхэм, зыныбжь хэкІотагъэхэм, упсэун фае.

ЭШЪЫНЭ Сусан.

Махьмудэ игъэхъагъэхэр

Вэрэкъо Махьмудэ Рэмэзанэ ыкъор Блэщэпсынэ гурыт еджапІэм ия 8-рэ класс щеджэ.

Ишъэогъухэм ар зэратекІ щыІэп: футбол ешІэ, компьютерыр икІас, зигъэпагэрэп, зыщытхъужьырэп, ишэн-зекІуакІэхэр сыгу рихьхэу ары сыкъыфэтхэнэу зыкІэхъугъэри. Шэн-Іэдэб дахэу адыгэгъэшхо зылъапсэр хэлъ, «зыпкъ ит кІал» зыфаІорэм фэд.

Непэрэ мафэм уисабый ышІагъэр плъэгъунэу уфаемэ Интернетым ихьи, зэкІэ аІорэри ашІэрэри къибгъотэщт. Гъэхъагъэ горэ яІэ хъумэ зашІошІыжьы, кІэлэцІыкІухэм ямызакъоу, янэ-ятэхэр зэнэкъокъух, зисабый нахь дэгъур язэрэмыгъашІэу бэрэ къыхэкІы. Ар зэкІэ зыпкъ къикІырэр тидунэееплъыкІэ зэрэзэблэхъугъэр ары, зэманэу тызыхэтым ыуж зыкъитымыгъэнэнэу тыфай, хэти ежь къыдэхъугъэм нахьыбэ, нахьышІу исабый фегъэшъуашэ.

Тхьаумаф, Махьмудэ исэп, сызыкІэупчІэм, янэ-ятэмэ нэшІошІыгъэ гори хэмылъэу бэнакІо еджапІэм кІуагъэу къысаІуагъ. Сыхьат фэдиз тешІагъэу кІалэр къэкІожьыгъ, ятэжъ дэжь чІэхьагъ, имедальрэ Щытхъу тхылъымрэ ыпашъхьэ рилъхьагъэх. Тыгъэгъазэм и 16-м Блэщэпсынэ еджапІэм панкратионымкІэ Урысыем и Къыблэ зэнэкъокъу щыкІуагъ, районым ихэшыпыкІыгъэ командэ ибатырхэу килограмм 60 къэзыщэчыхэрэм ахэтэу Махьмудэ ащ хэлэжьагъ ыкІи апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ.

Шъэожьыем игъэхъагъэхэм згъэшІагъоу сакІэупчІагъ, «пхъонтэ цІыкІоу» къыхьыгъэм сигъэгушхуагъ. Ащ илъэс 14 ыныбжь, илъэси 5 хъугъэу бэнэным пылъ. Зыбанэрэ апэрэ илъэсым къыщыублагъэу илъэсибгъу зыныбжьхэу килограмм 30 къэзыщэчыхэрэмкІэ панкратион бэнэнымкІэ Апшеронскэ щыкІогъэ зэнэкъокъум апэрэ чІыпІэр, 2014-рэ илъэсым «ушу-саньда-саньшоумкІэ Чэтунэ ятІонэрэ чІыпІэр къыщыдихыгъэх. Лъэшэу бэнэныр ыгу рехьы, ишъыпкъэу мы Іофым зыритыгъ. Район, Республикэ ыкІи край зэнэкъокъухэм ахэлажьэ, гъэхъэгъэшІухэри ешІых. 2015 — 2016-рэ илъэсхэм Советскэ Союзым и ЛІыхъужъэу Андырхъое Хъусенэ (Шэуджэн район), Советскэ Союзым и ЛІыхъужъэу Къош Алый (Кощхьэблэ район), Афган заом хэкІодагъэхэм ацІэкІэ Курганинскэ, Новокубанскэ ащыкІуагъэхэ зэнэкъокъухэм апэрэ ыкІи ятІонэрэ чІыпІэхэр къащыдихыгъэх.

2017-рэ илъэсым «бгырыпх гъожь», 2018-рэ илъэсым «бгырыпх уцышъу» зыфиІохэрэр къыфагъэшъошагъэх. Мы уахътэм ехъулІэу Махьмудэ медаль 22-рэ иІ, ахэр къэзыушыхьатхэрэ дипломхэр, щытхъу тхылъхэр ягъусэх.

Тренер шъхьаІэу Махьмудэ иІэр Вэрэкъо Долэтбый Умарэ ыкъор ары. КІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэу Кощхьаблэ дэтым тренерэу ащ Іоф щешІэ.

— ЫІгуи, ыпси етыгъэу ащ иІоф егъэцакІэ. ШІу телъэгъу, къытпылъ, икъарыу къытхелъхьэ, къытфэгумэкІы, тэри зэрэтлъэкІэу зэрэдгъэгушІощтым тыпылъ, хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къэтэхьых, — еІо Махьмудэ.

Вэрэкъо Махьмудэ игухэлъхэм ащыщ спортымкІэ мастер хъунэу, профессиональнэу бэнэнэу.

УицІыфыгъэрэ уигукъэбзагъэрэ умыгъэкІодэу, ахэр уигъогогъухэу упсэунэу пфэсэІо, гъогу маф, Махьмуд.

ВЭРЭКЪО Свет.

ТхьамыкІагъохэм защышъуухъум

2019-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м ипчэдыжь сыхьатыр 6 хъункІэ такъикъи 4 къэнагъэу Оренбургскэ хэкумкІэ къалэу Орскэ машІом зыкъыщиштэгъагъ.

Салтыков-Щедриным иурам тет унэу N 24-м къыщыхъугъэ тхьамыкІагъом нэбгыри 7 хэкІодагъ, зыныбжь имыкъугъэ кІэлэцІыкІуи 3 ахэм къахэфагъ.

2019-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м сыхьатыр 11-м такъикъи 8-кІэ хэхьагъэу къалэу Архангельскэ иурамэу Качуринскэм тет унэу N 46-м зыкъыщызыштэгъэ машІом нэбгыри 4 хэкІодагъ, ахэм ащыщэу зыр сабыигъ.

Урысыем ипрокуратурэ и Следственнэ комитет зигугъу къэтшІыгъэ тхьамыкІагъохэм лъапсэ афэхъугъэр зэхефы.

КІымафэрэ лъэшэу къэучъыІын зэрилъэкІыщтым епхыгъэу нахь шъусакъынэу, заводхэм къыдамыгъэкІыгъэ электропкъыгъохэр шъумыгъэфедэнхэу, шъуихьакухэр игъом жъугъэцэкІэжьынэу тышъолъэІу. МашІом зыкъимыштэнымкІэ шапхъэхэр шъумыукъох, шъуипсауныгъи, шъуиуни щынэгъуапІэ ишъумыгъэуцох.

ЗыгорэкІэ машІом зыкъиштагъэу зышъулъэгъукІэ, псынкІэу мэшІогъэкІосэ къулыкъум телефонэу **01-мкІэ** е **101-мкІэ** шъутеу, тхьамыкІагъор къызыщыхъугъэ чІыпІэр тэрэзэу яшъуІу. МэшІогъэкІуасэхэр къэсыфэ цІыфхэм ягъэкощынкІэ ыкІи машІом игъэкІосэжьынкІэ шъуфэлъэкІыщтыр зэкІэ шъушІэ.

Дмитрий ВОРОНИН.

Къалэу Мыекъуапэрэ Мыекъопэ районымрэ мэшІогъэкІосэнымкІэ якъэралыгъо инспектор.

Программэм ахъщэу къыфатIупщыщтым тегущыIэх

Федеральнэ программэу «Комфортная городская среда» зыфиIорэм диштэу щагухэм язэтегъэпсыхьанкIэ шъолъырхэм ахъщэ къазэрафатIупщыщтыгъэ шIыкIэр 2020 — 2021-рэ илъэсхэми къызэтегъэнэжьыгъэным партиеу «Единэ Россием» къыдырегъаштэ.

Ащ фэгъэхьыгъэу къыIуагъ зигугъу къэтшIыгъэ проектым икоординаторэу, Къэралыгъо Думэм псэупIэхэм япхыгъэ политикэмкIэ ыкIи ЖКХ-мкIэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Павел Качкаевым.

«Зэрэ Урысыеу щыкIогъэ шъхьэихыгъэ голосованием цIыфхэр чанэу хэлэжьагъэх, зэтегъэпсыхьэгъэн фэе щагухэр къыхахыгъэх, мы программэр лъагъэкIотэным лъэшэу щыгугъыщтыгъэх. Партиеу «Единэ Россием» фэлъэкIырэр зэкIэ ышIэщт щагухэм язэтегъэпсыхьанкIэ федеральнэ мылъкоу къатIупщыщтыгъэр 2020 — 2021-рэ илъэсхэм къызэтегъэнэжьыгъэнымкIэ», — къыIуагъ Павел Качкаевым.

Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ягъэцэкIэжьынкIэ, нэбгырэ миным ехъу зыдэс псэупIэхэм язэтегъэпсыхьанкIэ федеральнэ мылъкур къызэрэхагъэкIыщтыгъэ шапхъэхэр гъэрекIо партием къызэтыригъэнэжьынхэ ылъэкIыгъагъ.

«Къалэхэр къагъэнэнхэшъ, нэбгырэ миным ехъу зыдэс псэупIэхэр субсидиехэр зэратыщтхэм ахагъэкIыжьынхэу, щагухэм язэтегъэпсыхьан пэIухьащт мылъкур муниципалитетхэмрэ бюджетым емыпхыгъэ къэкIуапIэхэмрэ апшъэ ралъхьанэу зэраIорэм партиеу «Единэ Россиер» пэуцужьы. Партием и Тхьаматэу, Премьер-министрэу Дмитрий Медведевми тиеплъыкIэ къыдырегъаштэ», — къыIуагъ партийнэ проектым икоординатор.

Ащ зэрэхигъэунэфыкIыгъэмкIэ, щагухэмрэ общественнэ чIыпIэхэмрэ язэтегъэпсыхьан пае 2019-рэ илъэсымкIэ федеральнэ бюджетым фэдитIукIэ нахьыбэу мылъку къыхагъэкIыгъ, сомэ миллиард 41,2-рэ ар мэхъу.

«Партийнэ проектэу «Къэлэ щыIакI» зыфиIорэм къызэрэщыдэлъытагъэм тетэу 2019-рэ илъэсым Адыгеим пстэумкIи сомэ миллион 250-м ехъу къыфыхагъэкIыщт. Ащ щыщэу сомэ миллион 94-р республикэм имылъку. А ахъщэр муниципалитет пстэуми атырагощэщт. Къалэхэмрэ районхэмрэ общественнэ чIыпIи 10-рэ щагу 37-рэ ащызэтырагъэпсыхьанэу рахъухьэ, цIыфхэм яшIошIхэр къыдалъытэхэзэ, спискэр зэхагъэуцощт», — къыIуагъ партийнэ проектэу «Къэлэ щыIакI» зыфиIорэм икоординаторэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, связымкIэ, ЖКХ-мкIэ икомитет итхьаматэу Олег Картамышевым.

Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, псэупIэхэм язэтегъэпсыхьанкIэ гъэрекIо щысэтехыпIэу щытыгъэр Джэджэ районыр ары. ЦIыфхэм яшIошIкIэ, тиреспубликэ проектыр дэгъоу щыпхыращы.

«Проектэу «Къэлэ щыIакIэр» амалышIоу щыт къалэхэм, къуаджэхэм ятеплъэ нахь дахэ шIыгъэнымкIэ. Федеральнэ, республикэ, муниципальнэ хэбзэ Iэшъхьэтетхэмямызакъоу, ежь цIыфхэри мы Iофым къыхэлэжьэнхэм мэхьанэшхо иI. Проектым ипхырыщын ахэр къыхэлэжьэнхэр узышIокIы мыхъущт шапхъэу щыт. Мы лъэныкъомкIэ цIыфхэм тыкъызэрэзэхашIыкIырэр ыкIи къызэрэддырагъаштэрэр тигуап», — къыIуагъ Олег Картамышевым.

ХэбзэIахьхэр

ШъошакIэ яIэу

ХэбзэIахьхэм афэгъэхьыгъэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм цIыфым илъэсэу икIыгъэм гъотэу иIагъэр къэзыгъэлъэгъорэ тхылъыр (декларация о доходах) къыкIэлъыкIорэ илъэсым хэбзэIахьхэмкIэ къулыкъум ритын фаеу къыщыдэлъытагъ.

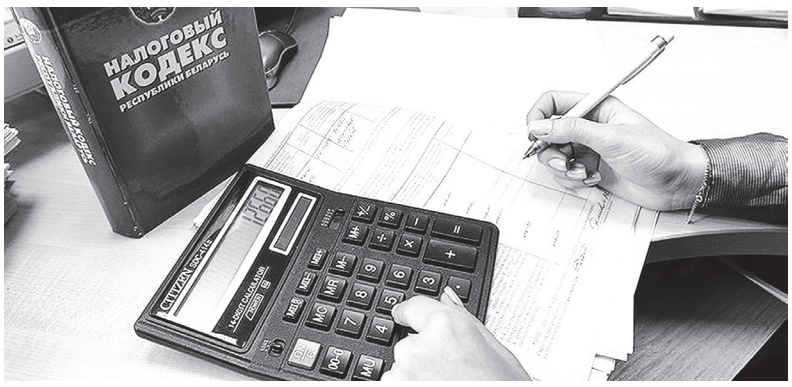

Мары 2018-рэ илъэсым хахъо зиIагъэхэм а тхылъыр мэлылъфэгъум и 30-м шIомыкIэу атын фаеу щыт.

Декларациер зэпстэуми атынэу атефэрэп. ХэбзэIахьхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм ипресскъулыкъу тызэрэщигъэгъозагъэмкIэ, блэкIыгъэ илъэсым амыгъэкощырэ мылъку, унэ, фэтэр, дачэ е чIыгу IахьIахь, илъэсищ нахьыбэрэ ежь имыунэягъэу зыщэжьыгъэхэр, осэ ин зиIэхэ тхылъхэр (ценные бумаги) зыщагъэхэр, имыIахьыл-гупсэ горэм шIухьафтын лъапIэ, автомобиль, акциехэр, чIыгу IахьIахь е псэупIэм щыщ IахьIахь, къызфишIыгъэхэр, IэкIыб хэгъэгум амыгъэкощырэ мылъку щыриIэу, ар бэджэндэу щызытыхэрэр арых декларациер шIокI имыIэу зытынхэ фаер. Джащ фэдэу мы спискэм хэтых лоторейкIэ е нэмыкIэу ахъщэ зыпылъ джэгукIэкIэ мылъку къызIэкIэхьагъэхэр, унэе предпринимательхэр, нотариусхэр, адвокатхэр.

Тхылъым цIыфым мылъкоу къыIэкIэхьагъэм пае хэбзэIахьэу ытыщтыр зыфэдизыр къегъэнафэ.

— Декларациер зыщыптыгъэ охътэ дэдэм хэбзэIахьхэри птынхэр шIокI зимыIэ IофэущытэП, — къыщыкIагъэтхъыгъ пресс-къулыкъум. — 2019-рэ илъэсэу тызыхэхьагъэм ибэдзэогъу мазэ и 15-м нэс къыпфалъытагъэр птымэ хъущт.

НДФЛ-р зытэу, ащ ипроцентхэм къафагъэзэжьыным (налоговый вычет) пае декларациер зыгъэхьазырхэрэм мэлылъфэгъум и 30-м нэс пIалъэр анэсырэп. Ахэм илъэсым къыкIоцI, ежьхэр зыщыфаехэм, тхылъыр атынэу фитыныгъэ яI. БлэкIыгъэ илъэсым гъотэу иIагъэр къэзыгъэлъэгъонхэ ыкIи хэбзэIахьхэр зытынхэ фаехэу, ау ащ дакIоуи процентхэм къаригъэгъэзэжьымэ зышIоигъохэм пIалъэм шIомыкIэу атын фаеу мэхъу.

Декларациер игъом зымытыхэрэм хэбзэIахьэу атын фаем ипроценти 5 тазырэу благъэкIыгъэ мазэ пэпчъ зэрафытырагъэхъощтми хэбзэIахьхэмкIэ къулыкъум щыкIагъэтхъы. ХэбзэIахьхэр игъом зымытыгъэхэм атын фэягъэм ипроцент 20 тазырэу арагъэтыщт.

ХэбзэIахьхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум иунашъокIэ 2019-рэ илъэсыр къызихьагъэм къыщыублагъэу декларациер зэрагъэхьазырырэ 3НДФЛ-м шъошэ шъхьаф иIэ хъугъэ. Пресс-къулыкъум тызэрэщигъэгъозагъэмкIэ, ар джы нахь къагъэкIэкIыгъ, нэкIубгъо 20-у нахьыпэкIэ зэрэщытыгъэм ычIыпIэкIэ 13 зэрэхъущтыр. Апэрэ нэкIубгъуищым къагъэнафэхэрэр шIокI имыIэу арыптхэнхэ фаеу щытыщт, адрэхэм шIокI имыIэу ищыкIагъэ хъумэ арыптхэщт.

Илъэсым гъотэу уиIагъэр зэрыт тхылъыр о пшъхьэкIэ япхьылIэми, электроннэ шIыкIэм тетэу афябгъахьыми хъущтэу ары къызэраIуагъэр. ХэбзэIахьхэр зытыхэрэм «яунэе кабинет» бгъэфедэмэ нахь дэгъужь. Джащыгъум тхылъэу яптыгъэхэм зыщахэплъэгъэхэ уахътэми улъыплъэн плъэкIыщт. Компьютерыр къызфэбгъэфедэзэ декларациер бгъэхьазырын амал уиIэмэ, программэу «Декларация» зыфиIорэр къыздебгъаIэмэ нахь IэшIэх хъущтэу ары къызэрэтаIуагъэр. Ар хэбзэIахьхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум и интернет нэкIубгъо ибгъотэщт. «Унэе кабинет» зиIэхэм программэри имыщыкIагъэу тхылъыр агъэхьазырын алъэкIыщт.

Адыгеим щыпсэухэу мыщ фэдэ декларацие зытынхэ фаехэм ар зэрахьылIэщтхэ чIыпIэхэри Федеральнэ къулыкъум и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм къыгъэнэфагъэх. **Къалэу МыекъуапэкIэ — урамэу Привокзальнэр, 331-рэ, Джэджэ районымкIэ — станицэу Джаджэр, урамэу Советскэр 28-рэ, Тэхъутэмыкъое районымкIэ — къуаджэу Тэхъутэмыкъуай, урамэу Лениным ыцIэ зыхьырэр, 60/1-рэ.**

ХЪУТ Нэфсэт.

Хэбзэукъоныгъэхэрзыщатхырэ гупчэм ихьакIагъэх

Урысые Iофтхьабзэу «Студенческий десант» зыфиIорэр Адыгеим щэкIо.

Мэфэ заулэм къыкIоцI республикэм иапшъэрэ еджапIэхэм ачIэсхэр Адыгэ Республикэм хэгъэгу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ иподразделение зэфэшъхьафхэм ащыIагъэх. Ахэм зэу ащыщ гъогурыкIоным ылъэныкъокIэ административнэ хэбзэукъоныгъэхэр автомат шIыкIэм тетэу зыщатхырэ гупчэр.

ХьакIэхэм къапэгъокIыгъ ащ ипащэу, полициемимайорэу Игорь Филатовыр. Гупчэм иIофшIэн зыфэдэм ыкIи ипшъэрылъхэм ар къатегущыIагъ. Нэужым техническэ аппаратурэу агъэфедэхэрэм якъэбар полициемикъулыкъушIэхэм къаIотагъ. ГъогурыкIоным ишапхъэхэр зэраукъохэрэр автоматическэ видеофиксацием зэрэтырихырэ шIыкIэм ыкIи зыукъуагъэхэм тазырэу атыралъхьэхэрэм ныбжьыкIэхэр ащагъэгъозагъэх.

Скоростым ишапхъэ езыгъэхъугъэу полицейскэхэм къагъэуцугъэм ылъэныкъокIэ зэрахьэрэ тхэн IофхэмонлайнышIыкIэм тетэу студентхэр еплъынхэ амал яIагъ.

Транспортыр зиехэм афагъэхьыхэрэ квитанциехэр къызэрэратхыкIыхэрэри Iофтхьабзэмхэлэжьагъэхэмкъарагъэлъэгъугъ.

Машинэр зефэгъэнымкIэ фитыныгъэ зиIэхэм агу къагъэкIыжьыгъ административнэ тазырхэр игъом зэратынхэ фаер ыкIи ащкIэ зекIорэ хэбзэгъэуцугъэм игъэцэкIэнкIэ пшъэдэкIыжь зэрахьырэр.

ЗэIукIэгъум икIэух студентхэм яупчIабэм яджэуапхэр инспекторхэм къатыжьыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2019-рэ илъэсым цІыфхэр зэрэщырагъэблэгъэщтхэм играфик

ЫлъэкъуацІ, ыцІ, ятацІ	ІэнатІэу ыІыгъыр	Мафэу зырагъэблэгъэщтхэр	Сыхьатэу зырагъэблэгъэщтхэр	ЧІыпІэу зыщырагъэблэгъэщтхэр
Нарожный Владимир Иван ыкъом	Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьамат	я 2-рэ блыпэр	сыхьатыр 15-м къыщегъэжьагъэу 17-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 311-м, Хасэм и Тхьаматэ иприемнэ, каб. N 310-м
Іэщэ Мухьамэд Джумалдин ыкъом	Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадз, бюджет-финанс, хэбзэІахь, экономикэ политикэмкІэ, предпринимательствэмкІэ ыкІи ІэкІыб къэрал экономикэ зэпхыныгъэхэмкІэ икомитет итхьамат	я 2-рэ гъубджыр	сыхьатыр 10-м къыщегъэжьагъэу 12-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 319-м
Шъао Аскэр Хьаджумар ыкъом	Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадз, аграрнэ политикэмкІэ, мылъку ыкІи чІыгу зэфыщытыкІэхэмкІэ икомитет итхьамат	а 1-рэ бэрэскэжъыер	сыхьатыр 10-м къыщегъэжьагъэу 12-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 309-м, Хасэм и Тхьаматэ иприемнэ, каб. N 310-м
Шэуджэн Сэфэр Хьумэр ыкъом	бюджет-финанс, хэбзэІахь, экономикэ политикэмкІэ, предпринимательствэмкІэ ыкІи ІэкІыб къэрал экономикэ зэпхыныгъэхэмкІэ комитетым итхьаматэ игуадз	а 1-рэ гъубджыр	сыхьатыр 10-м къыщегъэжьагъэу 12-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 315-м
Лобода Александр Павел ыкъом	хэбзэгъэуцунымкІэ, чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным иІофыгъохэмкІэ комитетым итхьамат	я 2-рэ ыкІи я 4-рэ мэфэкур	сыхьатыр 15-м къыщегъэжьагъэу 8-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 309-м
Картамышев Олег Владимир ыкъом	псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи ЖКХ-мкІэ комитетым итхьамат	я 3-рэ блыпэр	сыхьатыр 19-м къыщегъэжьагъэу 13-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 411-м
Ческидов Игорь Михаил ыкъом	туризмэмкІэ, чІыопсымкІэ ыкІи ащ игъэфедэнкІэ комитетым итхьамат	а 1-рэ бэрэскэжъыер	сыхьатыр 10-м къыщегъэжьагъэу 13-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 401-м
Салов Евгений Иван ыкъом	социальнэ политикэмкІэ, унагъом иІофхэмкІэ, псауныгъэм икъэухъумэнкІэ ыкІи культурэмкІэ комитетым итхьамат	я 4-рэ мэфэкур	сыхьатыр 14-м къыщегъэжьагъэу 16-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 407-м
Шэуджэн Тембот Мурат ыкъом	гъэсэныгъэмкІэ, шІэныгъэмкІэ, ныбжьыкІэхэм яІофхэмкІэ, спортымкІэ, СМИ-мкІэ ыкІи общественнэ организациехэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ комитетым итхьамат	я 3-рэ бэрэскэшхор	сыхьатыр 14-м къыщегъэжьагъэу 16-м нэс	АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, каб. N 405-м

ШъунаІэ тешъудз: Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм къыфэгъэзэгъэ ІофыгъохэмкІэ цІыфхэр, депутатым зэрезэгъыхэрэм тетэу, нэмыкІ мафэхэми рагъэблэгъэнхэ алъэкІыщт.

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2018-рэ илъэсым Іоныгъом и 18-м ышІыгъэ унашъоу N 265-р зытетэу «Республикэ зэнэкъокъоу «ІофшІэным икъэухъумэнкІэ организацие анахь дэгъу» зыфиІорэр зэрэзэхащэрэм ехьылІагъэм» зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2018-рэ илъэсым шышъхьэІум и 30-м ыштагъэу N 170-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ Гупчэр» зэхэщэгъэным ехьылІагъ» зыфиІорэм диштэу **унашъо сэшІы:**

1. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2018-рэ илъэсым Іоныгъом и 18-м ышІыгъэ унашъоу N 265-р зытетэу «Республикэ зэнэкъокъоу «ІофшІэным икъэухъумэнкІэ организацие анахь дэгъу» зыфиІорэр зэрэзэхащэрэм ехьылІагъэм» мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) я 3-рэ пунктыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ Гупчэм» идиректор, ащ икъутамэхэм япащэхэм къэлэ койхэмрэ муниципальнэ районхэмрэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ якъулыкъухэм ягъусэхэу къалэхэмрэ районхэмрэ яорганизациехэм азыфагу республикэ зэнэкъокъум иапэрэ чэзыу щызэхащэнэу.»;

2) гуадзэм:

а) ия 8-рэ пункт хэт гущыІэхэу «Министерствэм ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ ичІыпІэ къулыкъу» зыфиІохэрэр гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ Гупчэр» (ыужкІэ ГКУ РА «ЦТСЗН» тІозэ дгъэкІощт), ащ икъутамэу къалэм, районым щыІэр» зыфиІохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу;

б) я 14-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «Министерствэм ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ ичІыпІэ къулыкъухэр» зыфиІохэрэр гущыІэхэу «ГКУ РА «ЦТСЗН-р», ащ икъутамэхэр» зыфиІохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу;

в) я 16-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «Министерствэм ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ ичІыпІэ къулыкъухэр» зыфиІохэрэр гущыІэхэу «ГКУ РА «ЦТСЗН-р», ащ икъутамэхэр» зыфиІохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу;

г) я 17-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «Министерствэм ІофшІэнымкІэ ыкІи цІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ ичІыпІэ къулыкъухэр» зыфиІохэрэр гущыІэхэу «ГКУ РА «ЦТСЗН-р», ащ икъутамэхэр» зыфиІохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу.

2. Министерствэм икъэбар-правовой отдел хэбзэгъэуцугъэм къызэрэщыдэлъытэгъэ шІыкІэм диштэу мы унашъор официальнэу къыхиутынэу ыкІи Урысые Федерацием ишъолъырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае Урысые Федерацием юстициемкІэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГъэІорышІапІэ ІэкІигъэхьанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм министрэм игуадзэу И. В. Ширинам гъунэ лъифынэу.

4. ЗыкІатхэхэрэм щегъэжьагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанчэб

къ. Мыекъуапэ,
щылэ мазэм и 21-рэ, 2019-рэ илъэс
N 8

ШъунаІэ тешъудз

Урысые Федерацием социальнэ страхованиемкІэ и Фонд икъутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм шъугу къегъэкІыжьы:

Страховкэ зышІырэм экономическэ ІофшІэн лъэпкъ шъхьаІэр (ОКВЭД) къыгъэшъыпкъэжьыным пае илъэс къэс мэлылъфэгъум и 15-м шІомыкІэу мы къыкІэлъыкІорэ документхэр Фондым ичІыпІэ къулыкъу ІэкІигъэхьанхэ фае:

а) экономическэ ІофшІэн лъэпкъ шъхьаІэр къагъэшъыпкъэжьыным ехьылІэгъэ лъэІу тхылъыр;

б) экономическэ ІофшІэн лъэпкъ шъхьаІэр къэзыушыхьатырэ справкэр;

в) илъэсэу икІыгъэмкІэ бухгалтер балансым игъусэ зэхэф тхылъым икопие (предпринимательствэ цІыкІум къыхиубытэрэ страхователь хэр хэмытхэу).

Экономическэ ІофшІэн лъэпкъ шъхьаІэмкІэ къэралыгъо фэІо-фашІэр къафагъэцэкІэным епхыгъэ лъэІу тхылъыр электрон шІыкІэм тетэу Фондым икъутамэ ештэ, къэралыгъо фэІо-фашІэхэмкІэ Порталэу www gosuslugi.ru ащкІэ къызфагъэфедэ.

ІофшІэн лъэпкъ шъхьаІэр къэгъэшъыпкъэжьыгъэным пае 2019-рэ илъэсым игъо къышъуфэтэлъэгъу чІыпІэу шъузщыдэтхагъэмкІэ хэбзэІахь къулыкъум зыфэжъугъэзэнэу.

Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 713-р зытетэу 2005-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 1-м къыдэкІыгъэмкІэ аухэсыгъэ Шапхъэхэм яя 13-рэ пункт къызэрэщиІорэм тетэу экономическэ ІофшІэн лъэпкъ заулэмэ атегъэпсыхьагъэу страхователым иІоф зэхещэмэ, анахь шъхьаІэу ахэм ахэтыр къымыгъэшъыпкъэжьыгъэ зыхъукІэ, къэралыгъо Реестрэ зыкІым тетэу а ІофшІэн лъэпкъыр зыхахьэрэр къагъэнафэ.

Тикъэгъэлъэгъонхэр

ЩыIэныгъэр зыгъэдахэрэм узыфещэ

СурэтышIхэм, архитекторхэм, лъэпкъ Iэпэ Iасэхэм, нэмыкIхэу искусствэм фэгъэхьыгъэу Iофзышl эхэрэм яIэпэIэсэныгъэ къызэIуахыным фэшI екIолIакIэу къагъотырэм ехьылIэгъэ къэгъэлъэгъоныр Мыекъуапэ къыщызэIуахыгъ.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ, республикэм исурэт къэгъэлъэгъуапIэ, Адыгеим исурэтышIхэм я Союз Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъэх. АР-м исурэтышIхэм я Союз ипащэу Елена Абакумовар, сурэтышI-модельер цIэрыIоу СтIашъу Юрэ, зэлъашIэрэ архитекторэу, сурэтышIэу Бырсыр Абдулахь, фэшъхьафхэри зэхахьэм къыщыгущыIагъэх. Искусствэм ыбзэ зэрэбаир, IофшIагъэхэм лIэужхэр зэрэзэфащэхэрэр зэIукIэгъум къыщаIотагъ.

СурэтышIхэм, студентхэм ясэнэхьат еплъыкIэу фыряIэр сурэтхэмкIэ къагъэлъагъо. Шыу бланэм исурэт А. Бырсырым гъэшIэгъонэу ыгъэпсыгъ. Шыум лIыгъэр ишапхъ, шъо зэфэшъхьафхэр сурэтышIым егъэфедэх. Фыжьышъор нэфынэм нахь дештэ.

Тыркуем щыпсэухэрэм яхьакъу-шыкъухэр Лэупэкlэ Нурбый зэхэугуфыкIыгъэхэу къегъэлъагъох. Псэушъхьэхэм ясурэтхэри лъэгъупхъэх. Адыгэ пшысэхэм яхьылIэгъэхэ сурэтхэу студентхэм, нэмыкIхэм ашIыгъэхэр лIыхъужъныгъэм епхыгъэх. ШIушIагъэр къызыхэщыхэрэм уагъэгупшысэ.

Мыекъуапэ итеплъэ архитекторхэм еплъыкIэу фыряIэр тшIогъэшIэгъон. Къалэр нахь дахэ ашIы ашIоигъу. Филармонием пэчIынатIэу ЗыкIыныгъэмрэ Зэзэгъыныгъэмрэ ясаугъэт щыт, пчэгушхо ащ къыпэIулъ. А. Бырсырым исурэтхэм къаIуатэ цIыфкIуапIэ а чIыпIэр зэрэхъун ылъэкIыщтыр.

С. Цэим шъуашэхэу къэгъэлъэгъоным къырихьылIагъэхэр искусствэ лъагэм илъэгъохэщых. Пшъашъэм, цIыф цIэрыIом къякIущтхэ щыгъынхэм гур зыфащэ. Артистхэм театрэм, концертхэм, нэмыкI зэхахьэхэм ащ фэдэ щыгъынхэр ащагъэфедэнхэ алъэкIыщт.

Е. Абакумовар тарихъым къыпкъырыкIызэ, чIэтынэрэ искусствэм ынаIэ тыридзагъ. ШIэжьым иIофшIагъэхэр ехьылIагъэх. ГъукIэ Замудин ипIуаблэ уеплъызэ, искусствэм инэбзый нэфхэм зафэощэи. Пэсэрэ лъэхъаным адыгэхэм яIэпэIэсэныгъэ урыгушхонэу зэрэщытыгъэр къегъэлъагъо.

Студентхэм, кIэлэегъаджэхэм искусствэм еплъыкIэу фыряIэр гурыIогъошIу. Тхылъхэм, журналхэм якъыдэгъэкIын хэлажьэх. Тхылъ кIышъохэр сурэтхэмкIэ агъэкIэракIэх. Адыгэ къэралыгъо университетым щеджэхэрэ Д. Глазовам, С. Еутыхым, С. Молчановым, Н. Хьабэхъум, нэмыкIхэм илъэс зэфэшъхьафхэм ашIыгъэхэ сурэтхэр бзылъфыгъэм, гъатхэм, щыIэныгъэм изэхъокIыныгъэхэм яхьылIагъэх.

Макерэ Сусанэ, Бэла Чеховам театрэм ипсэукIэ гукIэ ухащэ. Студентхэм ятеатрэу «Арт-Ритоным» псэ пытым фэдэу уеплъы. Студентхэр театрэм икъэгъэлъэгъонхэм ахэлажьэх, къякIоу зафэпэныр шэнышIу афэхъугъ.

СтIашъу Юрэ иIофшIагъэхэр искусствэм къегъэгущыIэх. Адыгеир нахьышIоу дунаим щашIэным, мамыр псэукIэр гъэпытэгъэным сурэтышI-модельерым иIофшIагъэхэр афэгъэхьыгъэх.

Къэгъэлъэгъоным уегъэгъуазэ, щыIэныгъэм икуупIэ урещэ.

Сурэтхэр зэхахьэм къыщытетхыгъэх.

Баскетбол. Суперлигэм ия 2-рэ куп

ТекIоныгъитIу

«Динамо» Ставрополь – «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ – 75:84 (21:21, 12:18, 17:20, 25:25)
Щылэ мазэм и 24-м Ставрополь щызэдешIагъэх.
«Динамо-МГТУ»: Хьакъун – 10, Гапошин – 15, Абызов – 22, Милютин – 2, Еремин – 17, Кочнев – 17.

ЯтIонэрэ, ящэнэрэ едзыгъохэм «Динамо-МГТУ-м» хъурджанэм Iэгуаор ридзэзэ, Ставрополь иешIакIохэм апэ ишъыгъ. Зэхэщэн Iофхэр тикомандэ икапитанэу Артем Гапошиным дэгъоу ыгъэцэкIагъэх. Максим Абызовым ухъумакIохэр къызэринэкIыхэзэ, хъурджанэм благъэу екIущтыгъ, хъагъэм Iэгуаор ридзэнымкIэ щысэшIу къыгъэлъэгъуагъ.

ЯтIонэрэ зэIукIэгъур

«Динамо» С. — «Динамо-МГТУ» — 47:64 (12:22, 4:13, 11:14, 20:15).

Щылэ мазэм и 25-м Ставрополь щызэдешIагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Хьакъун — 22, Гапошин — 7, Абызов — 11, Милютин — 8, Майборода — 2, Еремин — 10, Кочнев — 4.

— Ухъумэн Iофыгъохэр дэгъоу дгъэцэкIагъэхэу сэлъытэ, — къытIуагъ «Динамо-МГТУ-м» итренер шъхьаIэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельниковым. — Очко 47-рэ ныIэп «Динамэм» къыхьыгъэр. Шъыпкъэ, очкоуи 7-кIэ бысымхэм апэ титэу уахътэ къыхэкIыгъ. ЗэIукIэгъум икIэух Ставрополь иешIакIохэр гуIагъэх, гугъэр чIамынэ ашIоигъуагъ шъхьае, къадэхъугъэр бэп.

«Динамо-МГТУ-р» я 10-рэ чIыпIэм щыI. Щылэ мазэм и 28 — 29-м Щэрджэскъалэ щыIукIэщт командэу «Эльбрусым».

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, теле-радиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ООО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4300
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 188

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхьаIэм игуадзэр
МэщлIэкъо С. А.

ПшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
Хъурмэ Хъ. Хь.